

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

(Piemērojams no 01.01.2021. līdz 30.06.2021.)

2021.

Saturs

Pašnodarbinātā statusa noteikšana	3
Pašnodarbinātā reģistrācija	5
Obligāto iemaksu likme	6
Obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana	7
Obligāto iemaksu aprēķināšanas un veikšanas kārtība	10
Obligāto iemaksu 5% pensiju apdrošināšanai aprēķināšana(spēkā līdz 2021.gada 30.jūnijam)	10
Pašnodarbinātā ziņojuma iesniegšana.....	15
Saistošie normatīvie akti.....	19

Pašnodarbinātā statusa noteikšana

Pašnodarbinātais ir:

- ✓ fiziskā persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kura **reģistrējusies** kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja;
- ✓ autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) saņēmējs, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā;
- ✓ zvērināts notārs;
- ✓ zvērināts advokāts;
- ✓ zvērināts revidents;
- ✓ zvērināts tiesu izpildītājs;
- ✓ prakses ārsts, prakses farmaceits, prakses veterinārārsts, prakses optometrists;
- ✓ individuālais komersants, arī individuālais komersants, kurš vada transportlīdzekli pasažieru komercpārvadājumos ar taksometru vai vieglo automobili;
- ✓ zemnieka (zvejnieka) saimniecības īpašnieks, kas veic šīs zemnieka (zvejnieka) saimniecības vadības funkciju, ja nav iecelts pārvaldnieks;
- ✓ persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kuras darbu apmaksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem;

Zemnieka (zvejnieka) saimniecības īpašnieks, kurš **ir** darba tiesiskajās attiecībās ar savu zemnieka (zvejnieka) saimniecību, **nav** pašnodarbinātais, bet ir darba ņēmējs.

Par pašnodarbināto neuzskata personu:

- ✓ kura ir jaunāka par 15 gadiem;
- ✓ kurai ir I vai II grupas invaliditāte vai tā ir sasniegusi pensijas vecumu, vai tai ir piešķirta valsts vecuma pensija (arī priekšlaicīgi) un:

saņem autoratlīdzību (autortiesību un blakustiesību atlīdzību)	veic sava nekustamā īpašuma apsaimniekošanu	gūst ienākumu no personīgās palīgsaimniecības vai piemājas saimniecības	ir zemnieka (zvejnieka) saimniecības īpašnieks, kurš veic uzņēmuma vadības funkcijas, un nav darba tiesiskajās attiecībās ar šo uzņēmumu
✓ kurai nav pastāvīgās dzīvesvietas Latvijas Republikā un:			

saņem autoratlīdzību (autortiesību un blakustiesību atlīdzību)	veic sava nekustamā īpašuma apsaimniekošanu
✓ kura ir zemnieka (zvejnieka) saimniecības īpašnieks, ja uzņēmumā ir iecelts pārvaldnieks un īpašnieks nenodarbojas ar uzņēmuma vadību;	
✓ kura saņem autoratlīdzību un vienlaikus ir arī darba ņēmēja pie viena vai vairākiem darba devējiem (kas nav mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji) un mēneša darba alga ir vismaz 500 eiro.	

1.piemērs

Jānis strādā SIA "A", viņa mēneša darba alga ir 1200 eiro. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (obligātās iemaksas) par Jāni veic darba devējs no 1200 eiro mēnesī.

Jānis 15.martā saņem autoratlīdzību 1000 eiro. Tā kā par Jāni tiek veiktas obligātās iemaksas no algas 1200 eiro mēnesī, Jānim nav pienākuma reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā (VID) kā pašnodarbinātai personai.

2.piemērs

Zemnieka saimniecība ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja un kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā. Zemnieka saimniecības īpašnieks nav darba tiesiskajās attiecībās ar zemnieka saimniecības pārvaldes institūciju un pats veic saimniecības vadības funkciju. Zemnieka saimniecības īpašnieku uzskata par pašnodarbināto.

Ja persona **vienlaikus** saņem vairākus dažādu veidu ienākumus un atbilst pašnodarbinātā un darba ņēmēja statusam, **obligātās iemaksas tas veic no abos statusos gūtajiem ienākumiem** atbilstoši katram statusam noteiktajai likmei un kārtībai.

3.piemērs

Zintis ir praktizējošs advokāts un ir reģistrējies VID kā saimnieciskās darbības veicējs, turklāt uz darba līguma pamata strādā arī universitātē par pasniedzēju, par ko saņem algu. Obligātās iemaksas no pasniedzēja algas ieturēs darba devējs – universitāte. Savukārt no advokāta prakses ienākumiem obligātās iemaksas advokāts veiks pats kā pašnodarbinātais.

Pašnodarbinātā reģistrācija

Pašnodarbināto kā obligāto iemaksu veicēju **reģistrē VID** vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrēšanu.

4.piemērs

Zanda 29.aprīlī reģistrējas VID kā saimnieciskās darbības veicēja un maijā sāk reklamēt šuvēja pakalpojumu sniegšanu. Vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrēšanu Zanda tiek reģistrēta kā pašnodarbinātā persona.

Pašnodarbinātais, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kurš saņem autoratlīdzību, reģistrējas VID līdz nākamā mēneša desmitajam datumam, kas seko mēnesim, kurā mēneša ienākumi (peļņa) no autoratlīdzības pirmo reizi ir sasnieguši 500 eiro.

5.piemērs

Andai nav darba tiesisko attiecību. Anda 15.februārī par raksta publicēšanu saņem autoratlīdzību 950 eiro. Autoratlīdzībai piemērojama izdevumu norma 25 % (237,50 eiro), ienākums (peļņa) no autoratlīdzības ir 712,50 eiro (950 eiro – 237,50 eiro). Tā kā Andas ienākumi februārī ir pārsnieguši 500 eiro, Andai kā autoratlīdzības saņēmējai ir pienākums reģistrēties VID līdz 10.martam.

Saimniecisko darbību var reģistrēt Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) sadaļā "Dokumenti" – "No veidlapas" – "Nodokļu maksātāja pamatdarbības veida un reģistrācijas datu izmaiņu veidlapa" – "Nodokļu maksātāja (fiziskas personas) reģistrācijas dati" vai klātienē jebkurā klientu apkalpošanas centrā, uzrādot pasi vai personas apliecību (eID) un aizpildot [nodokļu maksātāja reģistrācijas lapu](#).

Obligāto iemaksu likme

Obligāto iemaksu likmes sadalījums pa apdrošināšanas veidiem 2021.gadā

Apdrošināšanas veidi	Likme (%)		
	pašnodarbinātajam	pašnodarbinātajam, kurš sasniedz vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (tai skaitā pensiju, kas piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem vai priekšlaicīgi)	nekustamā īpašuma apsaimniekotājam – saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātājam
Pensiju apdrošināšana	23,91	23,91	23,91
Apdrošināšana pret bezdarbu	–	–	–
Darba negadījumu apdrošināšana	–	–	–
Invaliditātes apdrošināšana	1,68	–	1,68
Maternitātes un slimības apdrošināšana	3,32	3,29	–
Vecāku apdrošināšana	1,16	1,16	–
Veselības apdrošināšana	1,00	1,00	1,00
Likme kopā	31,07	29,36	26,59

Fiziskai personai, kura **apsaimnieko savu** nekustamo īpašumu un ir reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, obligāto iemaksu aprēķināšanai **piemēro** nekustamā īpašuma apsaimniekotājam noteikto obligāto iemaksu likmi.

6.piemērs

Dzintars saņem ienākumus no advokāta darba un sava nekustamā īpašuma iznomāšanas. Dzintars nav pensijas vecumā un nav arī I vai II grupas invalīds. Šajā gadījumā Dzintars obligātās iemaksas no abu veidu ienākumiem aprēķina, piemērojot nekustamā īpašuma apsaimniekotājiem noteikto obligāto iemaksu likmi, t.i., 26,59 %.

Ja mainās pašnodarbinātā **apdrošināšanas statuss**, atbilstošo obligāto iemaksu likmi piemēro ar nākamo mēnesi pēc apdrošināšanas statusa maiņas.

Obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana

Pašnodarbinātā **obligāto iemaksu objekts ir** brīvi izraudzīti **ienākumi** no preču ražošanas, darbu izpildes, pakalpojumu sniegšanas, radošās un profesionālās darbības un citi ienākumi **no saimnieciskās darbības**.

Nosakot mēneša ienākumu, lai noteiktu obligāto iemaksu objektu, saimnieciskās darbības izdevumi nav obligātas iemaksas, **kurās persona iemaksājusi par sevi kā par pašnodarbināto.**

Obligātas iemaksas, kas veiktas par sevi kā pašnodarbināto personu ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnotais izdevums, kas pilnā apmērā tiek atskaitīts no gada ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā ienākuma apjoma gada ienākumu deklarācijā tikai iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas nolūkiem.

7.piemērs

Galdniekam Ancim ir šādi ieņēmumi un izdevumi:

1) martā: ieņēmumi – 700 eiro, izdevumi – 200 eiro (peļņa 500 eiro);

2) aprīlī: ieņēmumi – 900 eiro, izdevumi – 300 eiro (peļņa 600 eiro).

Ancis aprīlī veica obligātās iemaksas par martu no 500 eiro (500 eiro x 31,07%) = 155,35 eiro.

Tā kā aprīļa peļņu nevar samazināt par samaksātajām obligātajām iemaksām par martu 155,35, tad aprīlī obligāto iemaksu objekts ir jāizvēlas no summas, kas nav mazāk par 500 eiro (jo peļņa no saimnieciskās darbības ir 600 eiro).

Obligāto iemaksu objektu pašnodarbinātais izvēlas, ievērojot noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru, kā arī savus faktiskos **saimnieciskās** darbības ienākumus.

Obligāto iemaksu objekta **minimālais apmērs 2021.gadā ir 500 eiro** mēnesī.

Obligāto iemaksu objekta noteikšanas vajadzībām ienākumu (peļņu) nosaka kā konkrētā mēneša ieņēmumu un izdevumu starpību.

8.piemērs

Frizierim Pēterim ir šādi ieņēmumi un izdevumi:

- 1) janvārī: ieņēmumi – 730 eiro, izdevumi – 200 eiro;
- 2) februārī: ieņēmumi – 0 eiro, izdevumi – 70 eiro;
- 3) martā: ieņēmumi – 200 eiro, izdevumi – 50 eiro.

Lai noteiktu, par kuriem ceturksņa mēnešiem jāveic obligātās iemaksas, frizieris Pēteris nosaka katra mēneša ienākumus (peļņu):

- 1) janvāra ienākumi ir 530 eiro (730 eiro – 200 eiro);
- 2) februārī ienākumu nav, bet ir zaudējumi 70 eiro (0 eiro – 70 eiro);
- 3) martā ienākumi ir 150 eiro (200 eiro – 50 eiro).

Ja izdevumus uzskaita gadam vai citam periodam, mēneša ienākumu aprēķināšanai izmanto attiecīgi proporcionālo izdevumu daļu:
 mēneša izdevumi = kopējā izdevumu summa : mēnešu skaits, par kuriem aprēķināti izdevumi.

9.piemērs

Galdnieka Gata pamatlīdzekļu gada nolietojuma summa ir 1800 eiro. Gata ieņēmumi no produkcijas pārdošanas janvārī ir 1000 eiro, savukārt izdevumi ir 750 eiro. Pamatlīdzekļu nolietojuma summa mēnesim ir 150 eiro (1800 eiro : 12 mēneši).

Tādējādi Gata ienākumi (peļņa) janvārī ir 100 eiro (1000 eiro – 750 eiro – 150 eiro).

Ja saņemti ienākumi no dažādiem saimnieciskās darbības veidiem, piemēram, gan no sava nekustamā īpašuma nomas, gan prakses ārsta darbības, **obligāto iemaksu objektu nosaka, summējot abus ienākumu veidus.**

Nosakot pašnodarbinātā obligāto iemaksu objektu, **nesummē** tos **ienākumus**, kurus saņemot, persona nav pašnodarbinātā.

10.piemērs

Zemnieka saimniecības īpašnieks – pensionārs –, kurš pats veic operatīvās vadības funkcijas šajā zemnieka saimniecībā, vienlaikus gūst ienākumus arī kā zvērināts advokāts (advokāta darbību veic ārpus zemnieka saimnieciskās darbības, un ienākumus no advokāta darbības gūst pats zemnieka saimniecības īpašnieks kā fiziskā persona). Nosakot obligāto iemaksu objektu, ņem vērā tikai zvērināta advokāta ienākumus, jo zemnieka saimniecības īpašnieks pensijas vecumā nav obligāti sociāli apdrošināma persona.

11.piemērs

Zemnieka saimniecībai ir divi darbības veidi – lauksaimniecības produkcijas ražošana un veterināro pakalpojumu sniegšana. Zemnieka saimniecības īpašnieks ir pensionārs, kurš pats veic operatīvās vadības funkciju savā zemnieka saimniecībā. Tā kā zemnieka saimniecības īpašnieks pensijas vecumā nav obligāti sociāli apdrošināma persona, tad no zemnieka saimniecības ienākumiem obligātās iemaksas neveic arī tad, ja ienākumi (peļņa) no zemnieka saimniecības mēnesī pārsniedz 500 eiro.

12.piemērs

Nekustamā īpašuma iznomātājs – pensionārs – saņem ienākumus arī no sadzīves tehnikas remontēšanas. Nosakot obligāto iemaksu objektu, ņem vērā tikai ienākumus no remontdarbiem, jo sava nekustamā īpašuma apsaimniekotājs pensijas vecumā nav obligāti sociāli apdrošināms.

13.piemērs

Saimnieciskās darbības veicējs – pensionārs – nodarbojas ar lauksaimniecības produkcijas ražošanu un pārdošanu un zemes apstrādes pakalpojumu sniegšanu ar savu tehniku. Nosakot obligāto iemaksu objektu, ņem vērā tikai ienākumus no zemes apstrādes, jo piemājas saimniecības īpašnieks pensijas vecumā obligātās iemaksas neveic.

14.piemērs

Diāna ir reģistrējusi saimniecisko darbību – sava nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana. Diāna ir pārdevusi arī kokmateriālus no sava meža. No kokmateriālu pārdošanas ienākuma SIA "Egle" izmaksas vietā ieturēja iedzīvotāju ienākuma nodokli, piemērojot 10 procentu likmi. Nosakot obligāto iemaksu objektu, ņem vērā tikai ienākumus (peļņu) no īpašuma apsaimniekošanas. No kokmateriālu pārdošanas ienākuma obligātās iemaksas Diāna neveic, jo Diāna šos ienākumus neuzskata par ienākumiem no saimnieciskās darbības.

Obligāto iemaksu objektā neietver valsts atbalstu lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Obligāto iemaksu objekts nav vienreizējā dotācija bezdarbniekiem biznesa plāna īstenošanai.

15.piemērs

Sandra janvārī saņēma vienreizēju komercdarbības dotāciju 3000 eiro biznesa plāna īstenošanai, kas paredzēta pamatlīdzekļu un materiālu iegādei. 27.janvārī Sandra saņēma samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem – 350 eiro, saimnieciskās darbības izdevumi janvārī ir 90 eiro. Tādējādi janvārī Sandras ienākumi obligāto iemaksu objekta noteikšanai ir 260 eiro (350 eiro – 90 eiro).

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas **līdz 3000 eiro gadā** ir obligāto iemaksu objekts.

Nosakot obligāto iemaksu objektu, neņem vērā iepriekšējo gadu saimnieciskās darbības zaudējumus.

Obligāto iemaksu aprēķināšanas un veikšanas kārtība

Pašnodarbinātais aprēķina obligāto iemaksu, reizinot obligāto iemaksu objektu ar obligāto iemaksu likmi, kāda noteikta pašnodarbinātajam.

Obligātās iemaksas par ceturksni maksā līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23.datumam, t.i., par 1.ceturksni – līdz 23.aprīlim, par 2.ceturksni – līdz 23.jūlijam, par 3.ceturksni – līdz 23.oktobrim un par 4.ceturksni – līdz nākamā gada 23.janvārim.

Obligātās iemaksas aprēķina par to ceturksni, kurā vismaz vienu mēnesi ienākumi no saimnieciskās darbības nav mazāki par 500 eiro. Obligātās iemaksas, piemērojot **31,07 %, 29,36 % vai 26,59 %** likmi, veic no summas, kas nav mazāka par 500 eiro.

Obligāto iemaksu 5% pensiju apdrošināšanai aprēķināšana (spēkā līdz 2021.gada 30.jūnijam)

Papildus obligāto iemaksu objektam reizi ceturksnī pašnodarbinātie **(izņēmums – lauksaimnieki)** veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai no brīvi izraudzīto obligāto iemaksu objekta un faktisko ienākumu starpības. Obligātās iemaksas **pensiju apdrošināšanai** veic vismaz 5 % apmērā.

16.piemērs

Sandim, kurš nodarbojas ar mežizstrādes pakalpojumu sniegšanu, ir šādi ieņēmumi un izdevumi:

- 1) janvārī: ieņēmumi – 0 eiro, izdevumi – 0 eiro;
- 2) februārī: ieņēmumi – 5000 eiro, izdevumi – 900 eiro, peļņa – 4100 eiro;
- 3) martā: ieņēmumi – 0 eiro, izdevumi – 0 eiro.

Tā kā februāra ienākumi (peļņa) pārsniedz obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru (500 eiro), Sandim no februāra ienākumiem ir jāaprēķina obligātās iemaksas no 500 eiro \times 31,07 % = 155,35 eiro, turklāt obligātie 5 % pensiju apdrošināšanai jāveic no ienākuma un obligāto iemaksu objekta minimālā apmēra starpības (4100 eiro – 500 eiro = 3600 eiro \times 5 % = 180,00 eiro).

Sandis līdz 15.aprīlim samaksā budžetā 335,35 eiro.

17.piemērs

Individuālā komersanta grāmatvedības uzskaitē tiek kārtota divkāršā ieraksta sistēmā. Individuālā komersanta pusgada ienākumi ir 29 600 eiro.

Individuālajam komersantam ir šādi mēneša ienākumi:

- 1) janvārī – 5000 eiro, februārī – 5000 eiro, martā – 4000 eiro;
- 2) aprīlī – 5000 eiro, maijā – 5000 eiro, jūnijā – 5600 eiro.

Tā kā abos ceturkšņos mēnešos ienākumi (peļņa) pārsniedz obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru (500 eiro), komersanta īpašniekam no katra mēneša ienākumiem ir jāaprēķina obligātās iemaksas no valstī noteiktās minimālās algas 500 eiro \times 31,07 % = 155,35 (mēnesī). !!!Turklāt obligātās 5 % iemaksas pensiju apdrošināšanai jāveic no mēneša ienākuma un obligāto iemaksu objekta minimālā apmērā starpības (neatkarīgi no summas lieluma).

Ja ienākumi mēnesī **nesasniedz** 500 eiro¹, obligātās iemaksas veic tikai **5 %** apmērā valsts pensiju apdrošināšanai.

Obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai **neveic** no ienākuma, **kas no gada sākuma nepārsniedz 50 eiro**. Obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai **veic**, sākot ar to mēnesi, kurā ienākumi **no gada sākuma sasniedz 50 eiro**.

¹ Ministru kabineta noteiktais obligāto iemaksu objekta minimālais apmērs 2021.gadam

18.piemērs

Kristas ienākumi janvārī – 0 eiro, februārī – 650 eiro, martā – 20 eiro. Ņemot vērā, ka Kristas februāra ienākums ir 650 eiro, bet obligāto iemaksu objekts 500 eiro, Krista izvēlējās februāra obligātās iemaksas veikt no 500 eiro 31,07 %, kas ir 155,35 eiro. Tā kā Kristas februāra ienākumi pārsniedz 500 eiro, tad Kristas februāra obligāto iemaksu objekts 5 % pensiju apdrošināšanai ir 150 eiro un obligātās iemaksas sastāda 7,50 eiro, bet marta obligāto iemaksu objekts 5 % pensiju apdrošināšanai ir 20 eiro un obligātās iemaksas sastāda 1,00 eiro.

Mēnesis	Ienākumi mēnesī (eiro) pēc saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāla datiem	Obligāto iemaksu objekts, no kura veic iemaksas līdzšinējā kārtībā	Obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai	Obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 %
I	0	0	-	-
II	650	500	150	7,50
III	20	0	20	1,00

Autoratlīdzības izmaksātājs **no saviem līdzekļiem** maksā obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā, tādējādi pašnodarbinātais no autoratlīdzības **pats neveic** obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā.

19.piemērs

Olgas ienākumi janvārī – 0 eiro, februārī – 0 eiro, martā – 200 eiro. Ņemot vērā, ka Olgas ienākums nevienā no pirmā ceturkšņa mēnešiem nesasniedz 500 eiro, viņa par pirmo ceturksni veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai.

Tā kā obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai pašnodarbinātais neveic no ienākuma, kas no gada sākuma nepārsniedz 50 eiro, tad no Olgas marta ienākumiem jāatņem 50 eiro: $(200 \text{ eiro} - 50 \text{ eiro}) \times 5 \% = 7,50 \text{ eiro}$.

20.piemērs

Dzintara ienākumi janvārī – 10 eiro, februārī – 10 eiro, martā – 20 eiro, aprīlī – 20 eiro. Tā kā Dzintara ienākums nevienā no pirmā ceturkšņa mēnešiem nesasniedz 50 eiro, viņš par pirmo ceturksni obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai neveic, savukārt, aprēķinot obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai par aprīli (skaitot no gada sākuma), Dzintars atskaita 50 eiro: $(10 + 10 + 20 + 20 - 50) \times 5 \% = 0,50 \text{ eiro}$.

Mēnesis	Ienākumi mēnesī (eiro) pēc saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāla datiem	Obligāto iemaksu objekts, no kura veic iemaksas līdzšinējā kārtībā	Obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai	Obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 %
I	10	0	-	-
II	10	0	-	-
III	20	0	-	-
IV	20	0	10 (10 + 10 + 20 + 20 - 50)	0,50

21.piemērs

Dzidras ienākumi janvārī – 20 eiro, februārī – zaudējumi 100 eiro, ienākumi martā – 420 eiro. Ņemot vērā, ka Dzidras ienākums nevienā no pirmā ceturkšņa mēnešiem nesasniedz 500 eiro, viņa par pirmo ceturksnī veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai, atskaitot 50 eiro: $(20 + 420 - 50) \times 5\% = 19,50$ eiro. Tā kā zaudējumus nevar pārnest uz citu mēnesi, tad, nosakot obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai par pirmo ceturksni, ņem vērā 100 eiro februāra zaudējumus.

Mēnesis	Ienākumi mēnesī (eiro) pēc saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāla datiem	Obligāto iemaksu objekts, no kura veic iemaksas līdzšinējā kārtībā	Obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai	Obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 %
I	20	0	-	-
II	-100	0	-	-
III	420	0	390 (20 + 420 - 50)	19,50

Obligāto iemaksu aprēķināšana pensiju apdrošināšanai no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma

Lauksaimnieciskā ražošana ir:

- augkopības produkcijas ražošana (arī koku stādu audzēšana, sēņu audzēšana, savvaļas ogu audzēšana);
- lopkopības produkcijas ražošana (arī truškopība, putnkopība, biškopība un zvērkopība);
- iekšējo ūdeņu zivsaimniecības produkcijas ražošana (zivju audzēšana privātajās ūdenstilpēs vai fiziskajai personai lietošanā nodotajās ūdenstilpēs);
- dārzkopības produkcijas ražošana (arī puķkopība, siltumnīcu saimniecība).

Par lauksaimnieciskās ražošanas produkciju uzskata augu vai dzīvnieku valsts produkciju, kas tiek realizēta sākotnējā (nepārstrādātā) veidā vai pēc pirmapstrādes. Saimniecībā pārdošanai sagatavotā lauksaimnieciskās ražošanas produkcija var būt ar augstāku pārstrādes pakāpi, ja visa pārstrāde (izņemot lopu kaušanu) ir veikta pašā saimniecībā.

Personai, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produkcijas ražošanu, pārdodot lauksaimniecībā izmantojamu pamatlīdzekli, piemēram, traktoru, gūto ienākumu kvalificē kā ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas.

Par laika periodu no 2021. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 30. jūnijam no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5% apmērā neveic.

2021.gada 1. un 2. ceturkšņa ienākumi un obligāto iemaksu objekts, ja ir dažādie darbības veidi (piemērs)

Periods	Ienākumi no advokāta prakses	ZS "Stariņi" lauksaimnieciskās ražošanas ienākumi	Brīvi izraudzīts objekts, kas nevar būt mazāks par 500 eiro (iemaksas 31,07 %)	Aprēķinātais obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā (no advokāta prakses)
2021.gads (periods no 01.01.-līdz 30.06.)				
Janvāris	500		500	0
Februāris	300			300
Marts	400	200	500	0
Aprīlis	500	- 600		0
Maijs	300	300	500	0
Jūnijs	1000	700	500	1000-500=500

Nosakot obligāto iemaksu objektu **mēnesī** pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā ņem vērā tikai ienākumus **no advokāta prakses**.

Pašnodarbinātā ziņojuma iesniegšana

Līdz 23.aprīlim, 23.jūlijam, 23.oktobrim un nākamā gada 23.janvārim veic obligātās iemaksas un līdz ceturksnim sekojošā mēneša 17. datumam iesniedz VID ziņojumu "Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums" (ziņojums) ².

Ziņojumu iesniedz tikai par to pārskata ceturksni, **par kuru veic obligātās iemaksas** (arī tad, ja obligātās iemaksas veic par vienu vai diviem pārskata ceturkšņa mēnešiem).

23.piemērs

Kates ienākumi janvārī ir 10 eiro, aprīlī – 20 eiro. Kate par 1. un 2.ceturksni pašnodarbinātā ziņojumu neiesniedz.

Ja pārskata mēnesī **mainās** pašnodarbinātā apdrošināšanas statuss, pašnodarbinātais ziņojumā norāda abus apdrošināšanas statusus.

Mēneša laikā pēc dienas, kas noteikta kā obligāto iemaksu veikšanas termiņš, ir tiesības vienu reizi precizēt obligāto iemaksu objektu un obligātās iemaksas par pārskata ceturksni. Obligātās iemaksas par 1.ceturksni var precizēt līdz 23.maijam, par 2.ceturksni – līdz 23.augustam, par 3.ceturksni – līdz 23.novembrim, par 4.ceturksni – līdz 23.februārim.

25.piemērs

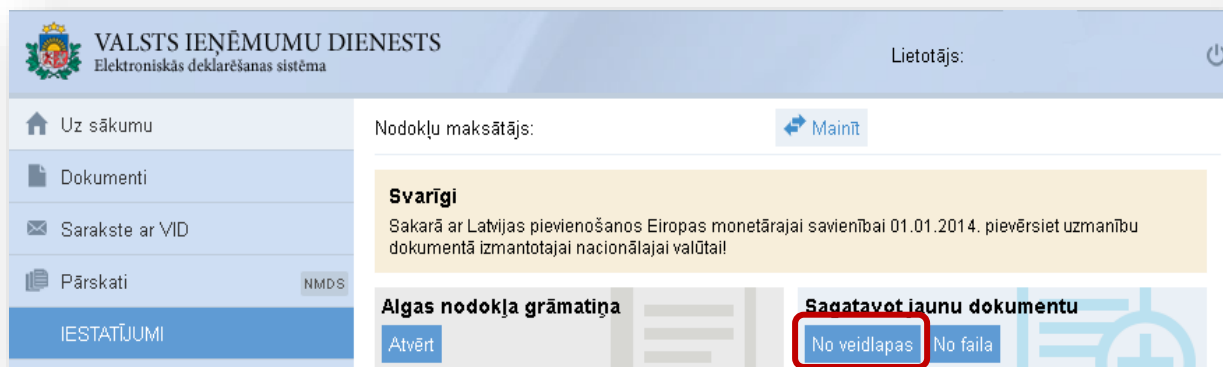
Jānis 16.aprīlī ir iesniedzis ziņojumu ar ceturkšņa ienākumiem 5000 eiro (janvārī – 5000 eiro, februārī – 0 eiro, martā – 0 eiro) un 23.aprīlī iesniedza ziņojuma precizējumu ar ceturkšņa ienākumiem 500 eiro (janvārī – 500 eiro, februārī – 0 eiro, martā – 0 eiro). EDS pieņem minētā ziņojuma precizējumu. Jānis vēlas iesniegt ziņojuma precizējumu (labojumu) vēlreiz – 29.aprīlī. Tā kā obligātās iemaksas par pārskata ceturksni drīkst precizēt vienu reizi, minētais precizējums EDS netiks pieņemts.

² Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 4.pielikums.

Lai iesniegtu VID pašnodarbinātā ziņojumu par veiktajām sociālajām iemaksām, izmanto EDS.

EDS darba logā logrīkā "Sagatavot jaunu dokumentu" lietotājs izvēlas darbību "No veidlapas".

Kad atveras jauna dokumenta ievades lapa, tajā izvēlas:

- dokumentu grupu "Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu dokumenti";
- dokumentu "Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums".

Aizpildot ziņojumu, pievērsiet uzmanību apdrošinātās personas statusa izvēlei.

Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums

[Pārbaudīt un saglabāt](#) | [Iesniegt](#) | [Dokumenta drukas versija](#)

Pirmreizējs dokuments Precizējums

▼ Pamatdati

Reģistrācijas numurs	
Nosaukums	
Adrese	
Taksācijas periods	Gads: 2021 ☒ 1. ceturksnis ☐ 2. ceturksnis ☐ 3. ceturksnis ☐ 4. ceturksnis
Apdrošinātās personas statuss*	PN - Pašnodarbinātais

Rādītāji	Ceturkšņa mēnesis			Kopā
	1*	2*	3*	
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts				0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	0,00	0,00	0,00	0,00
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 5%				0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5%	0,00	0,00	0,00	0,00
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 5%				
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma pensiju apdrošināšanai 5%				0,00

Kad dokuments ir pilnībā aizpildīts, to saglabā (iesakām ievades laikā arī saglabāt dokumentu, nospiežot spiedpogu "Saglabāt") un pārbauda, nospiežot spiedpogu "Pārbaudīt un saglabāt".

Ja dokumentā nav konstatētas kļūdas, pēc saglabāšanas dokumentu sarakstā tam būs statuss "Gatavs iesniegšanai" un to būs iespējams iesniegt, ailē "Darbības" izvēloties darbību "Iesniegt".

Dokumenti

Sarakste ar VID

Maksājumi un nomaksas stāvoklis

De minimis DEMINIMIS

Muitas datu apstrāde EMDAS

Muitas lēmumu sistēma

Pārskati

Dokumentu saraksts

Sagatavot dokumentu

[No veidlapas](#) [No faila](#)

[Visi dokumenti](#) [Gatavi iesniegšanai](#) [Pieņemti](#) [Noraidīti](#) [Meklēt](#)

Numurs	Izveidots	Iesniegts	Statuss	Nosaukums	Periods	Valūta	Informācija	Darbības
74572042	05.01.2021		Gatavs iesniegšanai	Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums	01.01.2021 - 31.03.2021	EUR		Iesniegt ▼

Dokumenta iesniegšanas logā obligāti aizpilda dokumenta iesniegšanas veidu (Pirmreizējs dokuments/Precizējums). Lai iesniegtu dokumentu, lietotājs izvēlas darbību "Iesniegt".

Obligātās iemaksas ieskaita:

Nosaukums:	Vienotais nodokļu konts
Saņēmējs:	Valsts budžets (VID)
Reģistrācijas numurs:	90000010008
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase
Konta numurs:	LV33TREL1060000300000
BIC kods:	TRELLV22

Saistošie normatīvie akti

1. Likums "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)".
2. Ministru kabineta noteikumi:
 - 2.1. Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)";
 - 2.2. Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1478 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru](#)";
 - 2.3. [Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumi Nr.786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"](#)
 - 2.4. Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumi Nr.537 "[Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā](#)".